

TRES PISOS

Tre Piani

Itàlia, 2021

Direcció: Nanni Moretti

Intèrprets: Riccardo Scamarcio, Alba Rohrwacher, Nanni Moretti, Margherita Buy, Alessandro Sperduti.

Durada: 120 min

Gènere: drama

Idioma: italià

Data d'estrena: 06/01/2022



La vida és un tango

Davant d'una pel·lícula com *Tres pisos* de Nanni Moretti, els espectadors que van descobrir el director italià amb *Caro Diario* (1993) es poden sentir una mica desconcertats. Potser poden preguntar-se on es troba aquell director cínic i lúcid davant la realitat política italiana, mentre que els que el varen conèixer al començament de la seva carrera a finals dels setanta poden preguntar-se també on és aquell jove autàrquic que va canviar les regles del joc dins el cinema italià. Per primer cop, Moretti parteix d'un material que no és seu, adapta una novel·la d'Eshkol Nevo, *Tres pisos*, que originàriament té lloc a Tel-Aviv. En la pel·lícula no hi ha cap discurs polític sobre els incerts camins de l'esquerra, no existeixen ruptures de to, ni cap element que remeti a l'humor àcid del millor cinema de Moretti. Estem davant d'un altre registre marcat per una clara atracció cap al classicisme, amb tot el que comporta com a successió de causes i efectes. Des de la maduresa, Moretti està decidit a explorar les normes del melodrama i es troba interessat per veure com funciona una estructura novel·lesca. El cineasta autàrquic dona pas a un director que filma amb fermesa i que explora les velles regles del joc dins d'una història col·lectiva que es desenvolupa en tres temps. Com tot gran melodrama clàssic, *Tres pisos* parla de les empremtes i ferides que genera el pas del temps.

Tres pisos és una pel·lícula que, a la manera de *Rio Bravo* de Howard Hawks, exposa totes les seves cartes en la primera escena. Un cotxe avança a la deriva en un barri de Roma. El cotxe atropella i deixa malferida a una dona. Al final xoca contra el mur d'un garatge. El conductor que conduïa begut és el fill d'un jutge -Nanni Moretti- i la dona que actua com a testimoni dels fets és una veïna que sortia de casa seva per anar de part. A partir d'aquest accident totes les històries comencen a arrancar. Moretti ens porta cap a altres relats que tenen com a punt de relació els pisos de l'immoble de l'accident. Així veiem un

pare que pateix perquè ha confiat la seva nena a un vell perquè la cuidi durant una passejada, però no que, en canvi, manté relacions amb una adolescent menor d'edat. Moretti encadena les històries i fa que apareguin un seguit de temes que tenen a veure amb la funció de la paternitat com podrien ser la paternitat tòxica, la paternitat absent i la paternitat destructora. Tota la pel·lícula se centra en els conflictes entre pares i fills, entre dones que se senten impotents davant unes relacions impossibles i que es troben obligades a escollir amb la certesa que tota decisió pot conduir al fracàs.

Alguns han qualificat la pel·lícula com un Moretti menor o com l'exemple de la pèrdua de força d'un cineasta. Particularment, penso que és una de les grans pel·lícules de Nanni Moretti, un cineasta que, per altra banda, li agrada canviar de to. Hi ha camins molt diferents entre *Pallombella Rosa* (1990) i *Caro Diario* (1993) o entre *La habitación del hijo* (2001) o *Habemus Papam* (2011). A *Tres pisos* sorgeix un cineasta que sap explicar amb precisió una història, que sap mantenir un to agredolç tota l'estona sense caure en cap excés. Que prova i triomfa situant-se en l'esfera del millor classicisme. En una escena dels moments finals, una banda interpreta un tango. És l'únic moment en què Moretti introdueix una imatge de caràcter simbòlic. La seva presència no fa res més que certificar una de les idees cabdals de la pel·lícula: la vida és un tango. La qüestió no és constatar-ho, sinó adonar-se que el problema no radica en saber valorar la música, sinó en aprendre a ballar-ho bé.

Àngel Quintana

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona